

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554 รายมิติในระดับค่อนข้าง และไม่เคยถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านใดๆ ไม่เคยถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 จำนวน 285 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ด้านอายุระหว่าง 51–60 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาอายุระหว่าง 41–50 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 อายุระหว่าง 31–40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 อายุระหว่าง 18–30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ด้านสถานภาพการสมรสส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 93.7 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 สถานภาพม้าย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 93.7 รองลงมา มีการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ด้านระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมา มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งมากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.9 มีระยะเวลาดำรงตำแหน่ง 4 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ด้านรายได้ต่อเดือน จำนวนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001–20,000 บาท จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 66 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001–15,000 บาท จำนวน

92 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ค้านสถานภาพปัจจุบันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นเลขานุการนายกองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เป็นรองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เป็นที่ปรึกษานายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เสริมสร้างให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะในการบริหารงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 ปัจจัยเรียงลำดับ ความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่

2.1 การฝึกอบรมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสามารถในการจัดการเชิงกลยุทธ์

2.2 การพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม

3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ.2554 มีสมรรถนะในการบริหารงานระดับสูงมาก

4. ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเสริมสร้างให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่มีสมรรถนะในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่

4.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านความร่วมมือจากบุคลากร และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถเรียนรู้ อบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพของตน

4.2 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความต่อเนื่องในการพัฒนาให้ผู้บริหาร มีศักยภาพที่สูงขึ้น

4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการส่งเสริม และพัฒนา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ อบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพของตน ได้

4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการสรุปปัญหาที่แท้จริงของการพัฒนาสมรรถนะ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างถูกประเด็น

5. ผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างให้ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่มีสมรรถนะในการบริหารงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่

5.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาชุมชนและเข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึง

5.2 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนสามารถสนับสนุนการจัดการได้ด้วยตนเอง

5.3 ควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษาดูงานต่างประเทศ และนำความรู้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับชุมชน

5.4 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พนบฯ การฝึกอบรมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม เสริมสร้างให้สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การฝึกอบรมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีผลทำให้สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีในการจัดการเชิงกลยุทธ์ของ Wheelen and Hunger (1992) มีสาระสำคัญว่า กระบวนการของการจัดการเชิงกลยุทธ์เกี่ยวพันกัน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การจัดเตรียมกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมและการประเมิน โดยเฉพาะการดำเนินการภายใต้บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันประกอบด้วย เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด เช่น กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารให้สอดรับต่อกฎหมาย ตลอดจนสั่งการ อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับส่วนราชการ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น (สูนย์รวมข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ, 2554) ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพการบริหารงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมถึงการมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาการบริการสาธารณะ และกระตุ้นให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรในองค์กรได้

ใช้ศักยภาพของตนในการทำงานได้อย่างสูงสุด ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ของงานสูงสุดภายใต้สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับผลงานวิจัยภายนอกศึกษา (2550) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะข้าราชการ กลุ่มงานปกของนักปกของระดับสูง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะในการปฏิบัติงานของข้าราชการกลุ่มงานปกของนักปกของระดับสูงสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ประกอบไปด้วย 8 ประการ คือ 1) การมุ่งผลลัพธ์ 2) การบริการที่ดี 3) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ 4) จริยธรรม 5) ความร่วมมือร่วมใจ 6) การคิดวิเคราะห์ 7) ความเข้าใจองค์กร ระบบราชการ และ 8) ภาวะผู้นำมีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะข้าราชการ กลุ่มงานปกของ ของนักปกของระดับสูง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

จากการวิจัยที่พบว่า การฝึกอบรมให้ผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีผลทำให้สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น เป็นความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 93.7 มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาทขึ้นไป จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 และมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่น 5 ปี จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอายุมากรายได้ต่อเดือนค่อนข้างสูงและระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นนาน มีความเข้าใจและมีประสบการณ์เกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับประเด็นการฝึกอบรมให้ผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่น มีความสามารถในการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น

2. การพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม มีผลทำให้สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีตามาฯการบริหาร โดย เบลคและมูตัน (Robert R. Blake and Jane S. Mouton) Managerial Grid เม้นท์ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับงานและผู้นำที่ให้ความสำคัญกับคน โดยความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ 2 แบบสามารถกำหนดได้เป็นผู้นำ 5 แบบ โดยงานวิจัยครั้งนี้ในเรื่องของการพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกของส่วนท้องถิ่นให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมนั้น ได้สอดคล้องกับตามาฯการบริหารของเบลคและมูตัน (Robert R. Blake and Jane S. Mouton) ในการบริหารแบบ 9,9 หมายถึงผู้นำที่ให้ความสำคัญกับคนสูงและให้ความสำคัญกับงานสูงมาก เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ผู้บริหารที่นำไปใช้ในการบริหาร ได้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่เหมาะสมจะก่อให้เกิด

ผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและทฤษฎี การพัฒนาให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม จึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยก่อให้เกิดสมรรถนะของผู้บริหารซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผลการปฏิบัติงาน มีความโดดเด่นหรือแตกต่างกับบุคคลอื่น (David C. McClelland, 1975 อ้างใน รัชนีวรรณ วนิชย์ก้อน, 2548) สอดคล้องกับ Scott Parry (1998 อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรม โขตี, 2548 : 5) ที่ได้กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่สามารถก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อ ผลลัพธ์ของการทำงาน แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีมจึงเป็นปัจจัย หลักอันสำคัญยิ่งที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์กรมีสมรรถนะการเป็นผู้นำ และสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ วสันต์ เตียวตระกูล (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดทำสมรรถนะหลักของคณะทำงาน สำนักงานศาลปกครอง พนบฯ สมรรถนะหลักของข้าราชการสำนักงานศาลปกครอง ประกอบด้วย 11 ประการ คือ 1) มุ่งมั่นประสิทธิภาพ 2) การทำงานเป็นทีม และการประสานงาน 3) ทักษะการ ปฏิบัติงานสมัยใหม่ 4) ความคิดเชิงระบบ 5) ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายปกครอง 6) จิตสำนึกรักการ 7) คุณธรรมจริยธรรม 8) การบริหารความต้องการของผู้รับบริการ 9) ความใส่รู้หรือพัฒนาตนเอง 10) การมีมนุษยสัมพันธ์ 11) ความรักในองค์กร

จากผลการวิจัยที่พบว่า การฝึกอบรมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถ ในการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีผลทำให้สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นสูงขึ้น เป็นความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 93.7 มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 และมี รายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาทขึ้นไป จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 และมีระยะเวลา ดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ปี จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอายุมาก รายได้ต่อเดือนค่อนข้างสูง และระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนาน มีความเข้าใจและมีประสบการณ์เกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การฝึกอบรมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการเชิงกลยุทธ์ และการพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง จึงเห็นสมควรเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยประเมินถึงสถานการณ์ต่างๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับคือ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร โดยกำหนดทิศทางขององค์กร พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรในอนาคต และนำไปสู่แนวทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม มีการควบคุมติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแผนกลยุทธ์ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคต่างๆ มีการกำหนดแนวทาง ปรับปรุง และแก้ไข มีการพัฒนาให้กลยุทธ์ที่กำลังดำเนินอยู่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดจนดำเนินการประเมินผลการดำเนินกลยุทธ์ว่าประสบความสำเร็จดังที่ได้ตั้งเป้าไว้ พิจารณาดำเนินการสนับสนุนด้านพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีภาวะผู้นำแบบทำงานเป็นทีม เช่น การจัดฝึกอบรมพัฒนาบุคลิกภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีลักษณะการบริหารงานที่สนับสนุนและงานท่าๆ กันมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านงานและด้านคน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานและการสร้างวิธีการทำงานแบบทีมในองค์การ พยายามให้ความใส่ใจดูแลทุกชีสุขตอนสนองต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความรักผูกพันต่องาน กระตุ้นการมีส่วนร่วมปฏิบัติการอย่างมุ่งมั่นซึ่งจะส่งผลทำให้สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับการฝึกอบรมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความสามารถในการบริหารความขัดแย้ง การฝึกอบรมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการส่งเสริมให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษาและคุยกับผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยทำการศึกษาชี้อีกรอบหนึ่ง เพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างให้สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปักธง
ส่วนห้องถีนสูงขึ้น ในระดับภาคและระดับประเทศ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่หลากหลายมากขึ้นใน
การนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

